

HET SPEL VAN VRAAG EN AANBOD

SPEELRUIMTE VOOR
GEESTELIJKE
VERZORGING

HET SPEL VAN VRAAG EN AANBOD

SPEELRUIMTE VOOR DE GEESTELIJKE VERZORGING

WERKVELD 1^E LIJN – VGVZ

UTRECHT, 27 NOVEMBER 2015

SJAAK KÖRVER – TILBURG UNIVERSITY

EIGEN ERVARINGEN

Reorganisatie: KPV hoort niet tot *core business*

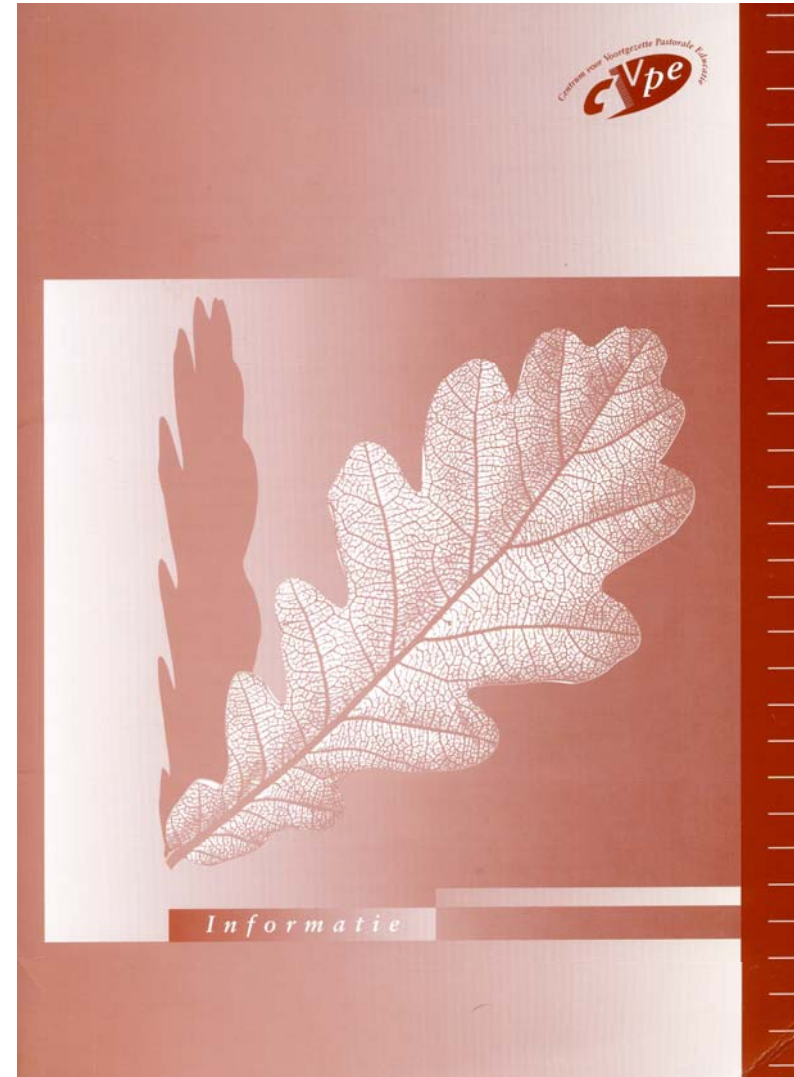
Bedrijfsplan

Vaste baan in 3 jaar van 100% naar 20%

KPV Vught => CVPE (1995-2000)

KPV als kern, weinig andere activiteiten

Ontwikkelingen niet goed ingeschat

OMDAT DOKTER BOB
VAN ZWENDELEN ALWEER
HARTKLEPPEN, HEEFT
VERWYDERD IN PLAATS
VAN NIERSTENEN,
MAG HI NIET LANGER
OPERATIES UITVOEREN.

MAAR GEEN NOOD!
DAN WORD IK TOCH
ZZP-ER!

ZELFSTANDIGE
ZONDER
PATIËNTEN!

OPBOUW INLEIDING

1. Drie voorbeelden
2. Op zoek naar de vraag
3. Kerncompetenties en vaardigheden
4. Doelen
5. Samenwerking
6. Wie bent u?
7. Bedrijfsvoering: basis en continuïteit
8. Onderzoek

VOORBEELD - 1

Stichting Nabestaanden na Zelfdoding (Eindhoven)

- Lange voorgeschiedenis (aanvankelijk initiatief van de Raad van Kerken)
 - Doelgroep die niet terecht kan/wil bij reguliere hulpverlening
 - Samenwerking met huisartsen, GGZ, MW, vrijwilligersnetwerk, kerken
 - Gespreksgroep (10 bijeenkomsten) na intake
 - Existentiële vragen – in relatie tot trauma en biografie
 - Twee begeleiders: geestelijk verzorger & rouwtherapeut
 - Specialisatie
- <http://www.dse.nl/~nabestaanden/>

VOORBEELD - 2

Parochieverband in Tilburg

- Fusie van vier parochies
- Probleemwijken: armoede, veel lager opgeleiden, lage SES, werkloosheid
- Import van allochtonen en hoger opgeleiden
- Kerkelijk aanbod functioneert niet meer
- Observatie: mensen hebben niet meer het gevoel ergens bij te horen
- *Believing without belonging* (Davie, 1994) en/of: *Believing in belonging* (Day, 2011)?
- Passend aanbod?

VOORBEELD - 3

Eenzaamheid en sociale isolatie als risicofactor voor overlijden

- Review en meta-analyse (70 studies, vooral in Europa en VS)
- Subjectief gevoel van eenzaamheid - Feitelijke sociale isolatie - Alleen leven/wonen
- 30 % meer kans om eerder te overlijden
- Vooral mensen jonger dan 65 jaar
- Onafhankelijk van geslacht, duur van follow-up, regio
- Vergelijkbaar met: lichamelijke inactiviteit, obesitas, middelengebruik, risicovol seksueel gedrag, geweld, milieuvervuiling, geen toegang tot zorg, enz.
- Passend aanbod?

Holt-Lunstad et al. (2015). Loneliness and social isolation as risk factors for mortality. A meta-analytic review. *Perspectives on Psychological Science* 10, 2: 227-237.

OP ZOEK NAAR DE VRAAG

Op welke vraag is geestelijke verzorging het antwoord?

- Wie stelt welke vraag?
- Voor wie is het antwoord een oplossing?
- Belanghebbenden/stakeholders
- Omgevingsanalyse
- Bedrijfsplan
- Wees nieuwsgierig
- Denk buiten je kaders

KERNCOMPETENTIES EN VAARDIGHEDEN - 1

“Geestelijke verzorging gaat over ‘Katholiek’ en ‘Dood’”

- Geloof & levensovertuiging
- Kwetsbaarheid, lijden & dood

Vier ‘ultimate concerns’ volgens Yalom

- Vrijheid en verantwoordelijkheid
- Verbondenheid en eenzaamheid/isolatie
- Dood en eindigheid
- Zin en zinloosheid

Levensbeschouwing, spiritualiteit, religie

KERNCOMPETENTIES EN VAARDIGHEDEN - 2

Beroepsstandaard VGVZ (2015)

- “Geestelijke verzorging is professionele begeleiding, hulpverlening en advisering bij zingeving en levensbeschouwing”
 - orde van alledaagse leven doorbroken
 - situaties van leven en dood
 - afscheid en verlies
 - ervaringen van grote verbondenheid of verlatenheid
 - ethische vragen
- Inhoudsgerichte competenties (hermeneutisch, therapeutisch, spiritueel, ethisch)
- Procesgerichte competenties (agogisch, intermediair, communicatief, educatief, organisatorisch, methodisch)

KERNCOMPETENTIES EN VAARDIGHEDEN - 3

Extra vaardigheden

- Ondernemersgeest
- Zakelijkheid
- Strategisch denken
- Doorzettingsvermogen
- Flexibiliteit
- Nieuwsgierigheid

≠ Persoonlijkheid van een geestelijk verzorger?

DOELEN

- Verbondenheid met kwetsbaarheid en zoeken naar contrastervaringen
 - Creëren van samenhang en zin
 - Verbinding met biografie, naasten, natuur, transcendente/heilige
 - Positieve herwaardering
 - Met behulp van levensbeschouwing, spiritualiteit, religie, cultuur
-
- Bevorderen van autobiografische, contextuele en afhankelijkheidscompetenties (Van Knippenberg, 2005)

SAMENWERKING

- Met instanties en instellingen die zich op hetzelfde terrein bewegen
 - Met collega's
 - Met beroepsverenigingen
 - Met opleiders en onderzoekers
-
- Onderscheid is van belang
 - Eigen verhaal is van belang

WIE BENT U? ENQUÊTE VGVZ-1

- 231 reacties (respons ca. 24%)
- 64,1% vrouw
- opleiding: bijna 80% WO Master
- bijna iedereen lid van VGVZ
- 8,2% lid van 2e beroepsvereniging
- werkzaam in 1e lijn:
 - 16,5% als zelfstandige
 - 22,9% vanuit instelling
 - 14,3% in combinatie
- lid van werkveld 1e lijn: 10%; en 17,3% wil wel
- eigen website: 11%
- 40,7% wenst contract inzake financiering

Wie bent u?

BEDRIJFSVOERING: BASIS EN CONTINUÏTEIT

- Subsidies en vaste inkomsten
- Vaste activiteiten en nieuwe initiatieven
- Toekomststrategie
- Bedrijfskunde en marketing
- Bedrijfsplan
- Gepensioneerden in deze markt
- Tarieven
- Samenwerking in regionale groepen (concullega's?)
- Specialisatie
- Andere kaders dan alleen de WMO?

ONDERZOEK - 1

Praktijkgestuurd effectonderzoek => *practice-based evidence*

Van Yperen & Veerman, 2008

- **Descriptief:** kernelementen van interventie en personele, organisatorische en materiële context en randvoorwaarden zijn duidelijk en begrijpelijk beschreven (=> POTENTIEEL)
- **Theoretisch:** als vorige, maar nu ook een geloofwaardige interventietheorie over welke factoren met de problemen van de doelgroep samenhangen en waarom de interventie de beoogde uitkomsten bereikt (=> VEELBELOVEND)

ONDERZOEK - 2

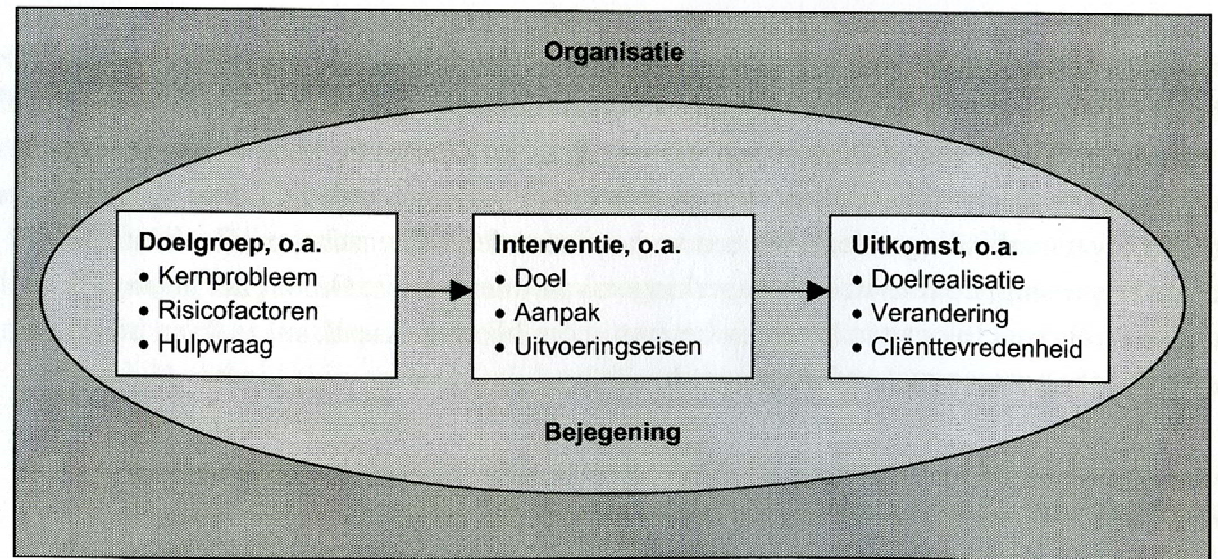
Informatie vereist voor POTENTIEEL

- naam interventie
- doel interventie
- doelgroep interventie
- aanpak (beschrijving methodiek; uitvoeringseisen; kwaliteitsbewaking)
- context & overige randvoorwaarden voor toepassing
- uitvoerende organisaties
- overeenkomsten met andere interventies
- bronvermelding

ONDERZOEK - 3

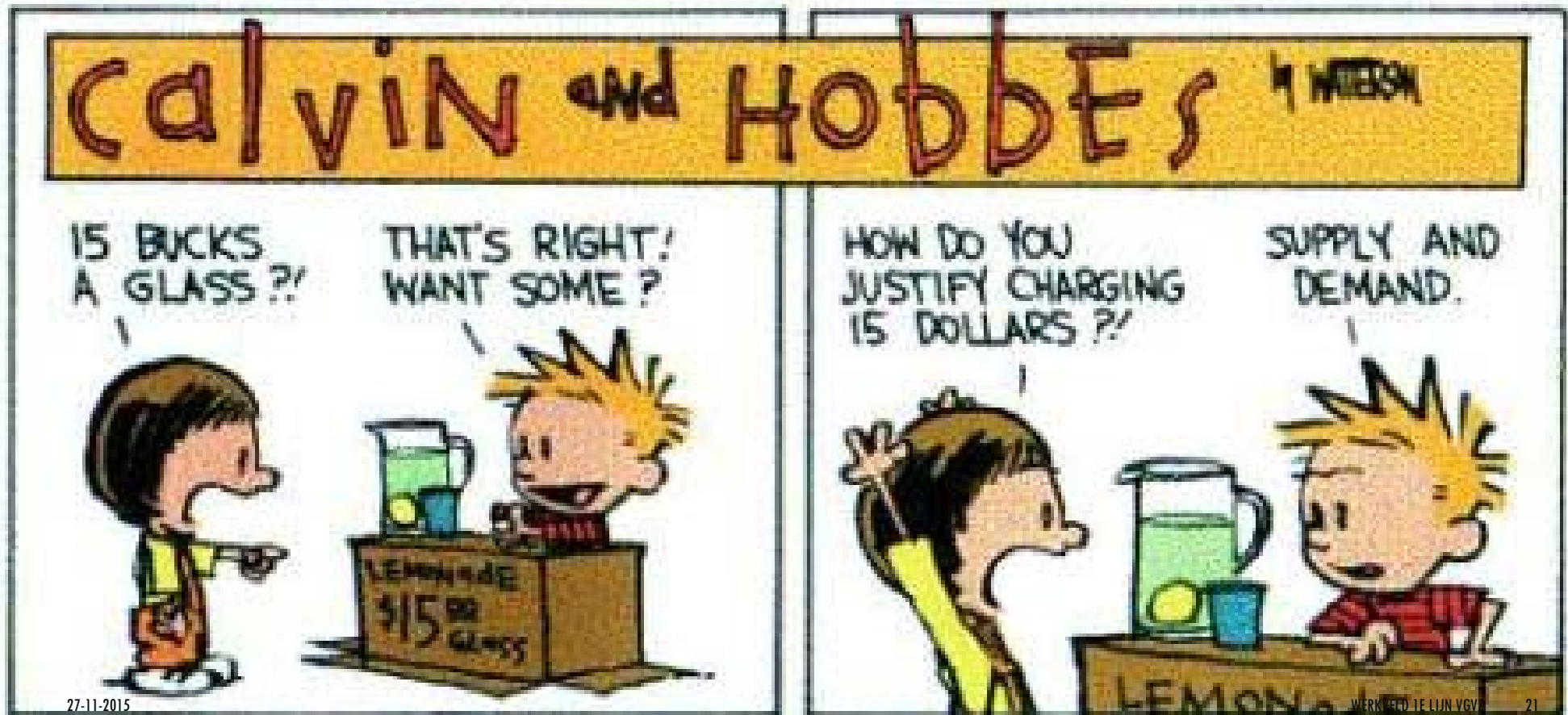
Informatie vereist voor VEELBELOVEND

- aanpak (theoretische onderbouwing (wat, hoe, waarom))
- onderzoek (literatuur: resultaten effectonderzoek naar interventie)
- bronvermelding

Figuur 2.3 Elementen van de interventietheorie ('program theory')

TOT SLOT

DE MIDDAG, OP DE
ZATERDAG OCHTENDMARKT
IN TILBURG

JA, JA, GROENTEBOERTJE,
IK HERKEN DAT WEL!
DAT IS HET MARKT-
MECHANISME, HÉ !!!

KOOP
DIT!

Ai! Hÿ HEEFT
ME DOOR....